Lausuntopyyntö Hiekkamäki

Tekninen lautakunta 08.10.2026 § 75
202/11.01.00.03/2026

Valmistelija

Petri Miettinen, tekninen johtaja, p. 040 661 4342.

Toimivalta

Joroisten kunnan hallintosäännön 26 § kohdan 4 mukaan lautakunnat päättävät lausuntojen antamisesta silloin, kun niillä on toimialan kannalta strategista merkitystä, eikä lausunnon antaminen kuulu muun toimielimen tehtäviin.

Asia

Keski-Savon ympäristölautakunta pyytää kunnan lausuntoa Savon Kuljetus Oy:n maa-aineslupahakemuksesta. Keski-Savon ympäristölautakunta tekee hakemuksen johdosta maa-aineslaissa tarkoitetun päätöksen. Lausunto pyydetään 19.10.2026 mennessä.

Hakemuksen tiivistelmä

Hakemus koskee soran ja hiekan ottoa kiinteistölle Hiekkamäki 171–404–4–58. Lupaa haetaan toiminnan aloittamiselle ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Alueella voimassa oleva maa-aineslupa päättyy 19.12.2026. Ottamisalueen pintamaat on kuorittu pois aiemmin.

Maa-aineslupaa haetaan hiekan ja soran ottoon 10 vuodeksi 91 000 m3ktr:n kokonaismäärälle, 1,82 ha suunnitelma-alueelle. Käynti ottoalueelle kulkee Ryyhtöläntien kautta. Ottoalueen läpi kulkee tie läheisille mökeille, maisemointikartassa tie on sijoitettu kulkemaan ottoalueen läpi.

Maa-ainestenottoalue sijaitsee Tervaruukinsalon 1E-luokan pohjavesialueella, maa-ainesalueella on pohjavesiputki 73. Joroisten kunnan Valkeisen vedenottamolle on matkaa noin 2 kilometriä. Säynelammen rannassa sijaitsee metsälain 10 § mukainen kohde, vähäpuustoinen suo ja turvemaa.

Alueella ei ole voimassa asemakaavaa. Joroisten kunnan 7.11.2016 § 38 hyväksymän Kotkatharju-Valvatus yleiskaavan (oikeusvaikutteinen rantavyöhykkeellä) mukaan alue kuuluu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Yleiskaavaan on merkitty maa-ainesaluetta lähellä sijaitsevat metsälain 10§ mukainen (luo) kohde, muinaismuisto (sm-160) kohde sekä voimalinjat sekä moottorikelkkailureitti. Pohjois-Savon maakuntakaavan mukaan alue sijoittuu Tervaruukinsalon pohjavesialueelle sekä maa-ainesalueen läheisyydessä kulkevat ulkoilureitin yhteystarve ja moottorikelkkareitin yhteystarve.

Maa-ainestenottoalueen läheisyydessä kulkee Joroisten Valkeisen vedenottamon ja Vättilä-Savuniemi infraosuuskunnan vesijohtolinja. Maa-ainestenottoalue sijoittuu 400 kV ja 2x110 kV voimalinjojen alle. Alueelle on lisäksi vireillä YVA-menettely koskien Huutokoski-Kontiolahti 400 kV + 110 kV voimalinjaa.

Lausunto

Tekninen lautakunta toteaa, että Tervaruukin pohjavesialueella on vuonna 2025 valmistunut suojelusuunnitelma, joka tulee huomioida selvitysalueen suunnittelussa. Suunnitelmassa todetaan maa-ainesten oton osalta seuraavaa:

”Pohjavesialueiden luonnontilaisilla alueilla ei tule sallia uusia tai merkittävästi laajentuvia ottamisalueita ilman kaavallista tarkastelua. Ottamisen jatkaminen vanhoilla ja/tai jälkihoidetuilla ottamisalueilla tulee arvioida tapauskohtaisesti. Pohjavedenottamoiden lähisuoja-alueilla ei tule sallia maa-ainesten ottoa eikä murskaustoimintaa. Käsiteltäessä uusia maa-aineslupia, tulee lupaprosessissa huomioida harjualuetta koskeva kaava ja sen taustaselvitykset. Ottamisalueille koko pohjavesialueella on vaadittava asianmukaiset ottamissuunnitelmat. Maa-ainesten ottotoiminnassa tulee noudattaa maa-ainesluvissa annettuja määräyksiä”.

Alueella on voimassa Pohjois-Savon maakuntakaava. Maakuntakaavassa alueelle kohdistuu Tervaruukinsalon pohjavesialueen merkintä sekä alueen läheiset ulkoilureitin yhteystarve ja moottorikelkkareitin yhteystarve. Alueella on voimassa Kotkatharju-Valvatus osayleiskaava. Yleiskaavassa alueen kaavamerkintä on M-1, Maa- ja metsätalousvaltainen alue, tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä haja-asutusluonteiseen rakentamiseen. Hakija ei ole ollut yhteydessä tekniseen toimeen suojelusuunnitelman mukaisen kaavallisen tarkastelun edistämiseksi tai kaavan laatimiseksi.

Hiekkamäen ottoalue sijaitsee Tervaruukin salon pohjavesialueen eteläosassa, noin kahden kilometrin etäisyydellä Joroisten kunnan Valkeisen vedenottamosta. Tervaruukinsalon pohjavesialueen vedenottamoille on tehty virtausmallinnukset vuosina 2006 ja 2014 ja niiden mukaan vedenottamon vaikutusalue sijoittuu vedenottamon ympärille ja on pienialainen. Hakijan mukaan pohjaveden suojelemiseksi alueella ei säilytetä polttoaineita tai muita kemikaaleja. Työkoneita säilytetään alueella ottamistoiminnan aikana suoja-alueen päällä. Riski poltto- tai voiteluaineiden pääsystä pohjaveteen on pieni, sillä työkoneet huolletaan säännöllisesti ja vuodon sattuessa ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin ja maaperä puhdistetaan. Nyt haettavan ottotason ja pohjaveden väliin jää noin kahdeksan metrin suojakerrospaksuus. Tekninen lautakunta toteaa, ettei hanke aiheuta riskiä vedenotolle.

Maa-ainestenottoalueen läheisyydessä kulkee Joroisten Valkeisen vedenottamon ja Vättilä-Savuniemi infraosuuskunnan vesijohtolinjoja. Alueen runkovesijohto on kriittisen tärkeä Joroisten kunnan vesihuollolle eikä sen toimivuutta tai kuntoa voi vaarantaa. Ottoalueen rajausta on tarkasteltava tarkalla tasolla siten, että riittävä suojaetäisyys (min. 10 m) vesijohtoihin saavutetaan. On huomioitava, ettei vesijohdon päällä voi säilyttää maa-aineksia eikä johtoaluetta voida aurata talvella muualta kuin teiden alituksissa.

Hiekkamäen lausuntopyyntö ja maa-aineslupahakemus ovat liitteinä. Alueen vesijohtokartta on oheismateriaalina.

Esittelijä

Tekninen johtaja Petri Miettinen

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää antaa lausunnon asiassa selostustekstin mukaisesti ja toteaa, että ennen maa-ainestenottoluvan myöntämistä hakijan on selvitettävä kaavallisen tarkastelun tarve Joroisten kunnan teknisen toimen kanssa.

Päätös

Tekninen lautakunta päätti hyväksyä teknisen johtajan päätösehdotuksen ja toteaa lisäksi, että Ryyhtölän yksityistien käytöstä on sovittava tiekunnan kanssa ja huomioitava erityisesti ajonopeudet ja pölynsidonta.